

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
pentru controlul constituționalității unor prevederi din
Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 "Cu privire la Banca
Națională a Moldovei"*

Nr.9 din 18.02.99

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.22-23/15 din 04.03.1999

* * *

* M.O. nr. 56-57 din 12.10.95, art. 624.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:

Pavel BARBALAT - președinte
Nicolae CHISEEV - judecător
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător
Gheorghe SUSARENCO - judecător-raportor

cu participarea grefierului Tatiana Berladean, deputatului Victor Cecan, autorul sesizării, reprezentantului Parlamentului Radu Țurcanu, consultant superior în sectorul pentru legătura cu autoritățile publice în Direcția juridică a Aparatului Parlamentului, în prezența reprezentantului Băncii Naționale a Moldovei Alexandru Pelin, șeful Direcției juridice a Băncii Naționale, conducându-se după art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 4 alin. (1) lit. a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității art. 77 alin. (4) din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 "Cu privire la Banca Națională a Moldovei".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului Victor Cecan, depusă la 5 noiembrie 1998, în conformitate cu art. 24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

În baza art. 17 și 43 din Codul jurisdicției constituționale, prin decizia Curții din 18 noiembrie 1998, sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond.

În procesul examinării prealabile a sesizării au fost solicitate puncte de vedere Parlamentului, Guvernului, Ministerului Justiției și Băncii Naționale a Moldovei. Centrul pentru Analiză Bugetară și Financiară de pe lângă Parlament nu a comunicat punctul său de vedere în problema abordată în sesizare.

Analizând materialele dosarului, audiind informația judecătorului-raportor și argumentele părților, Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

1. La 21 iulie 1995 Parlamentul a adoptat Legea nr. 548-XIII "Cu privire la Banca Națională a Moldovei". Art. 77 alin. (4) din Legea contestată prevede că alte acte normative, cu excepția Constituției, nu au putere juridică asupra acestei legi.

Autorul sesizării susține că Parlamentul, legiferînd această normă, a încălcat ierarhia legislativă stabilită prin art. 72 din Constituție, așezînd actul normativ respectiv deasupra altor legi organice, ceea ce implică neconstituționalitatea acestuia.

2. Constituția este instituția politică și juridică fundamentală a statului. Ea cuprinde un ansamblu de reguli juridice, care, indiferent de natura și forma lor, au ca obiect constituirea, competența și reglementarea raporturilor dintre principalele organe de stat și cetățeni.

Constituția a dat în competența Parlamentului una din funcțiile fundamentale ale statului - funcția legislativă, care consistă în elaborarea de norme juridice obligatorii.

3. Art. 72 din Constituție este sediul materiei ce reglementează categoriile de legi adoptate de Parlament. Potrivit acestui articol,

Parlamentul adoptă trei categorii de legi: constituționale, organice și ordinare.

Legile constituționale sînt cele de revizuire a Constituției.

Legile organice sînt legile adoptate de Parlament pentru domeniile stabilite de Constituție, precum și pentru domeniile pentru care în Constituție se prevede adoptarea de legi organice. Domeniile pentru care nu se prevede adoptarea de legi constituționale și organice sînt reglementate prin legi ordinare.

Legile constituționale, organice și ordinare se pretează unor proceduri speciale de adoptare.

4. Din textul Legii nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 "Cu privire la Banca Națională a Moldovei" rezultă că aceasta este o lege organică.

Legile organice constituie o categorie inferioară față de legile constituționale și o categorie superioară față de cele ordinare. Ele se disting prin conținut și prin numărul de voturi necesar pentru adoptarea lor. Reprezentînd o continuare a normelor constituționale, legile organice sînt elaborate numai în domeniile expres prevăzute de legiuitor.

Legile ordinare sînt izvoare de drept, ce conțin materia de reglementare a relațiilor sociale, care fac obiectul diferitelor instituții și ramuri ale dreptului. Fiind supuse unui număr mai mic de restricții constituționale, ele pot interveni în orice domeniu al relațiilor sociale, cu excepția celor rezervate legilor constituționale și organice. Ținînd cont de aceasta, este necesar ca legile ordinare să fie compatibile cu cele organice.

Curtea relevă că legile ordinare nu pot modifica, abroga sau suspenda acțiunea legilor organice, în timp ce legile organice pot modifica, abroga sau suspenda acțiunea legilor ordinare.

5. Curtea Constituțională subliniază că legea menține în ierarhia juridică soluția tradițională, și anume aceea de a reprezenta o autoritate superioară față de celelalte acte normative. Reglementările administrative, care sînt și ele izvoare de drept, traduc exercițiul puterii de reglementare generală statuată de Constituție și sînt conferite Președintelui Republicii Moldova, Guvernului și Primului-ministru. În această categorie se înscriu decretele, hotărîrile și dispozițiile. În consecință, rezultă o ierarhie de reglementări în funcție de nivelul de subordonare al subiecților și în funcție de procedura de emitere.

6. Curtea Constituțională apreciază că prevederea art. 77 alin. (4) din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 "Cu privire la Banca Națională a Moldovei", prin care se stipulează că "alte acte normative, cu excepția Constituției, nu au putere juridică asupra prezentei legi", contravine art. 72 alin. (1) din Constituție.

În ierarhia actelor normative, legile organice se află pe aceeași treaptă. Ele nu trebuie să conțină reglementări juridice contradictorii. Prin urmare, nici o lege organică, inclusiv Legea cu privire la Banca Națională a Moldovei, nu poate fi pusă în condiții de superioritate față de alte legi organice adoptate de Parlament.

În baza art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 62 din Codul jurisdicției constituționale, pentru motivele enunțate,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E:

1. Constată că prevederile art. 77 alin. (4) din Legea nr. 548-XIII din 21 iulie 1995 "Cu privire la Banca Națională a Moldovei" sînt neconstituționale.

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

PREȘEDINTELE
CURȚII CONSTITUȚIONALE

Pavel BARBALAT

Chișinău, 18 februarie 1999.
Nr. 9.

